

5. KAFLI - MÁLEFNI BARNNA

5.1. Almennt

Reglur um könnun og meðferð mála og framsal valds til starfsmanna barnaverndarnefndar Reykjanesbæjar.

5.1.1. Umboð barnaverndarnefndar Reykjanesbæjar til starfsmanna

Reglur þessar eru settar samkvæmt 3. mgr. 14. gr. Barnaverndarlaga nr. 80/2002.

Starfsmönnum barnaverndarnefndar Reykjanesbæjar er falið umboð til könnunar, meðferðar og ákvarðanatökum einstakra barnaverndarmála eða málaflokka samkvæmt þessum reglum og í samræmi við ákvæði barnaverndarlaga að undanskildum þeim ákvörðunum sem óheimilt er skv. ákvæðum barnaverndarlaga að framselja til starfsmanna.

Barnaverndarnefnd getur hvenær sem er gripið inn í aðgerðir starfsmanna og skulu þeir í störfum sínum framfylgja ákvörðunum nefndarinnar og fara að tilmælum hennar.

5.1.2. Starfsmenn barnaverndarnefndar

Starfsmenn barnaverndarnefndar skulu alla jafna hafa lokið háskólaprófi í félagsráðgjöf, sálfræði, uppeldisfræði, lögfræði eða öðrum þeim fræðum, sem nýtast vel við vinnslu barnaverndarmála.

Starfsmenn verða að búa yfir hæfni og þekkingu til þess að veita foreldrum, stofnunum og öðrum er annars uppeldi viðhlítandi ráðgjöf, fræðslu og leiðbeiningar skv. barnaverndarlögum nr. 80/2002.

Forstöðumanni barnaverndar er heimilt að fela utanaðkomandi sérfræðingum vinnslu mála eftir því sem rúmast innan fjárhagsáætlunar hverju sinni.

5.2. Vanhæfisreglur

5.2.1. Vanhæfi

Um starfsmenn barnaverndarnefndar gilda hæfisreglur II. kafla stjórnsýslulaga nr. 37/1993.

Starfsmaður barnaverndarnefndar er vanhæfur að vinna barnaverndarmál ef:

- a) Hann er aðili að málinu.
- b) Hann hefur verið talsmaður aðila varðandi málið.
- c) Hann hefur borið um mál að öðru leyti en því sem leiðir af störfum hans á vegum nefndarinnar.
- d) Hann er eða hefur verið maki aðila, skyldur eða mægður aðila í beinan legg eða öðrum lið til hliðar eða tengdur aðila með sama hætti vegna ættleiðingar.
- e) Hann tengist eða hefur tengst talsmanni aðila með sama hætti sem segir í d-lið.
- f) Hann tengist eða hefur tengst einhverjum sem borið hefur um málið með sama hætti og segir í d-lið.
- g) Fyrir hendi eru önnur atvik eða aðstæður sem eru fallnar til þess að draga óhlutdrægni hans með réttu í efa.

5.2.2. Áhrif vanhæfis

Starfsmaður, sem veit um ástæður er kunna að valda vanhæfi hans, skal án tafar vekja athygli næsta yfirmanns á því. Yfirmaður tekur síðan endanlega ákvörðun um hvort starfsmaður víki sæti. Sé yfirmaður vanhæfur til meðferðar máls gildir hið sama um starfsmenn sem undir hann heyra og skal mál þá unnið undir stjórn hans yfirmanns af þeim sem sá skipar til þess.

Sé starfsmaður vanhæfur til meðferðar máls má hann ekki taka þátt í undirbúningi, meðferð eða úrlausn þess. Honum er þó heimilt að gera þær ráðstafanir sem eru nauðsynlegar til að halda máli í réttu horfi meðan staðgengill er ekki til staðar sbr. 4. gr. stjórnsýslulaga. Hið sama gildir um yfirmann.

Ef mál er það tengt einum eða fleiri starfsmönnum barnaverndarnefndar getur forstöðumaður í samráði við sviðsstjóra velferðarsviðs ákveðið að fela vinnslu þess annarri barnaverndarnefnd.

Nefndarmaður, sem vanhæfur er til meðferðar máls, skal yfirgefa fundarsal við afgreiðslu þess.

5.2.3. Samstarf milli barnaverndarnefnda

Ef starfsmenn telja hentugra að mál sé að einhverju eða öllu leyti rekið í öðru umdæmi en þar sem barn á fasta búsetu er þeim heimilt að semja við þá barnaverndarnefnd, sem hentugra er talið að fari með málið, að málið sé rekið þar. Slíkt samkomulag skal staðfest á meðferðarfundi eða móttöku- og greiningarfundi.

5.3. Málsmeðferð hjá starfsmönnum barnaverndarnefndar

5.3.1. Trúnaðarskylda

Starfsmönnum ber við störf sín að gæta fyllsta trúnaðar um hagi barna, foreldra og annarra sem þeir hafa afskipti af. Þeir mega ekki skýra óviðkomandi aðilum frá því sem þeir verða vísir að í störfum sínum um einkamál manna eða heimilishætti.

Trúnaðarskylda helst þótt starfsmaður láti af störfum.

5.3.2. Meginreglur í barnaverndarstarfi

Starfsmönnum ber að vanda störf sín og gæta faglegra vinnubragða, eftir því sem best þykir á hverjum tíma. Starfsmenn skulu sýna börnum, foreldrum og öðrum sem tengjast barnaverndarmáli fyllstu nærgætni við könnun og meðferð mála ásamt því að leitast við að eiga góða samvinnu við þau.

Starfsmenn skulu í störfum sínum eiga góða samvinnu sín á milli, við aðrar deildir velferðarsviðs og aðrar stofnanir sem fjalla um málefni barna.

Starfsmenn skulu beita þeim ráðstöfunum sem ætla má að barni séu fyrir bestu. Hagsmunir barna skulu ávallt hafðir í fyrirrúmi. Aðrir hagsmunir s.s. hagsmunir foreldra verða þá að víkja stangist þeir á við hagsmuni barnsins.

Starfsmenn skulu í störfum sínum og öllum ákvörðunum gæta samræmis og jafnræðis.

Starfsmenn skulu eftir föngum gæta þess að almenn úrræði til stuðnings fjölskyldu séu reynd áður en gripið er til íþyngjandi úrræða. Jafnframt skal ávallt miðað við að beitt sé vægustu úrræðum til að ná þeim markmiðum sem stefnt er að. Aðeins skal gripið til íþyngjandi ráðstafana ef lögmætum markmiðum verður ekki náð með öðru eða vægara móti.

5.3.3. Réttindi barna við málsmeðferð

Í starfi sínu skulu starfsmenn taka tillit til sjónarmiða og óska barna eftir því sem aldur þeirra og þroski gefur tilefni til.

Þegar tekin hefur verið ákvörðun um að kanna mál skal taka afstöðu til þess hvort skipa skuli barni talsmann. Að jafnaði skal skipa barni talsmann áður en gripið er til ráðstafana skv. 25., 27. eða 28. gr. og áður en sett er fram krafa um sviptingu skv. 29. gr. barnaverndarlaga nema barn njóti aðstoðar lögmanns skv. 2. mgr. 47. gr. Ávallt skal leita samþykkis barna 15 ára og eldra og þeim skipaður talsmaður. Barn eldri en 15 ára telst aðili máls.

5.3.4. Málshraði

Starfsmenn skulu afgreiða mál svo fljótt sem auðið er og sjá til þess að mál séu nægilega upplýst áður en einhverjar ákvarðanir eru teknar. Ákvörðun um könnun máls skal að jafnaði tekin innan sjö daga frá því að tilkynning berst. Könnun skal að jafnaði lokið innan þriggja mánaðar frá því að tilkynning berst.

5.3.5. Skráning

Starfsmönnum ber að skrá mál sem koma til meðferðar á kerfisbundinn hátt og varðveita öll gögn með tryggilegum hætti sbr. ákvæði 39. gr. barnaverndarlaga nr. 80/2002 og 26. og 27. gr. upplýsingalaga nr. 140/2012.

5.3.6. Tilkynningar

Starfsmenn skulu taka á móti tilkynningum er varða grun um að líkamlegri eða andlegri heilsu barns eða þroska geti verið hættu búin vegna vanrækslu, vanhæfni eða framferðis foreldra/forsjáraðila, áreitni eða ofbeldis af hendi annarra eða eigin hegðunar þess. Starfsmenn skulu einnig taka á móti tilkynningum um að þunguð kona stofni heilsu eða lífi ófæddis barns síns í hættu. Skrá skal nákvæmlega efni tilkynninga og annað sem máli kann að skipta.

Starfsmenn skulu vekja athygli tilkynnanda á því að honum er heimilt að óska nafnleyndar gagnvart öðrum en barnaverndarnefnd. Það á þó ekki við ef um er að ræða tilkynnendur skv. 17. og 18. gr. barnaverndarlaga nr. 80/2002, sbr. 3. mgr. 19. gr. laganna.

Taka skal afstöðu til þess án tafar og eigi síðar en innan sjö daga frá því tilkynning berst, hvort ástæða sé til að hefja könnun í málinu. Að jafnaði skal ákvörðun um könnun máls tekin fyrir á móttöku- og greiningarfundum. Ákvörðun um að hefja könnun skal ekki tekin, nema rökstuddur grunur um brot skv. barnaverndarlögum nr. 80/2002 liggja fyrir. Sama gildir þó starfsmaður fái upplýsingar með öðrum hætti en beinni tilkynningu. Ef brýn nauðsyn ber til hafa starfsmenn heimild til að hefja könnun án þess að móttöku- og greiningarfundur hafi fjallað um málið.

Starfsmaður skal staðfesta við tilkynnanda að tilkynning hafi borist og gefa almennar upplýsingar um málsmeðferð vegna tilkynningar.

5.3.7. Neyðarráðstöfun

Starfsmaður barnaverndar Reykjanesbæjar og stafsmaður á bakvakt hefur umboð til að framkvæma nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja öryggi barns sbr. 31. gr. barnaverndarlaga en skal hafa samráð við forstöðumann barnaverndar, sviðsstjóra velferðarsviðs og/eða formann barnaverndarnefndar ef unnt er. Leggja skal málið fyrir barnaverndarnefnd til staðfestingar án tafar og eigi síðar en innan 14 daga. Að öðrum kosti fellur ákvörðunin úr gildi.

Hafi starfsmaður verið kvaddur til að sinna barni þar sem brýnna aðgerða er þörf, skal hann gera skriflega skýrslu þar sem fram koma ástæður íhlutunar og annað sem máli kann að skipta.

5.3.8. Móttöku- og greiningarfundir

Móttöku- og greiningarfundir eru vikulegir fundir með forstöðumanni barnaverndar og staðgengli hans. Móttöku- og greiningarfundur er valdbær ef tveir starfsmenn sitja fundinn, þar af annar forstöðumaður barnaverndar eða staðgengill hans. Móttöku- og greiningarfundir skal að jafnaði fjalla um allar tilkynningar og upplýsingar sem berast og taka ákvörðun um framhald málsins. Auk þess að taka á móti erindum sem berast til barnaverndar.

Þegar tekin hefur verið ákvörðun um að hefja könnun máls skal taka afstöðu til þess hvort þörf sé á að skipa barni talsmann. Málinu er úthlutað í vinnslu til starfsmanns eftir hverfum.

Starfsmaður skal tilkynna foreldrum/forsjáraðilum um að tilkynning hafi borist og um niðurstöðu móttöku- og greiningarfundar varðandi hvort mál fer í könnun eða er vísað frá. Einungis er heimilt að fresta tilkynningu til foreldra vegna ríkra rannsóknarhagsmuna.

Ákvörðun um að hefja könnun máls eða hefja ekki könnun máls er hvorki kæránleg til úrskurðarnefndar velferðarmála né annars stjórnvalds sbr. 21. gr. barnaverndarlaga nr. 80/2002.

5.3.9. Meðferðarfundir

Meðferðarfundir eru sameiginlegir fundir starfsmanna í barnavernd með forstöðumanni barnaverndar þar sem fjallað er um einstök barnaverndarmál.

Á meðferðarfundum eru teknar ákvarðanir varðandi vinnslu máls s.s. niðurstöður kannana, hvort loka eigi máli eða flytja mál, efni meðferðaráætlunar, samþykktir stuðningsúrræða, fósturvistanir og aðrar vistanir utan heimilis. Einnig hvort leggja eigi mál fyrir barnaverndarnefnd til kynningar eða með tillögu um þvingunarráðstafanir.

Meðferðarfundur er valdbær ef a.m.k. tveir eða fleiri starfsmenn sitja fundinn, þar af annar forstöðumaður barnaverndar eða staðgengill hans.

5.3.10. Könnun máls

Þegar fyrir liggur rökstuddur grunur um að aðbúnaði barns sé ábótavant, þannig að líkamlegri eða andlegri heilsu þess eða þroska geti verið hættu búin vegna; vanrækslu, vanhæfni eða framferðis foreldra/forsjáraðila, áreitni eða ofbeldis af hendi annarra eða eigin hegðunar barns skal málið kannað án tafar. Það sama gildir ef rökstuddur grunur er um að þunguð kona stofni heilsu eða lífi ófæddis barns í hættu.

Leitast skal við að könnun fari fram í samráði og samvinnu við foreldra/forsjáraðila þar sem starfsmaður og forsjáraðili/ar undirrita áætlun um framkvæmd könnunar. Starfsmaður skal afla upplýsinga frá þeim sem um málið geta borið og frá þeim sérfræðingum sem við þykir eiga. Afla skal sem gleggstra upplýsinga um hagi barnsins svo sem andlegt og líkamlegt ásigkomulag þess. Að jafnaði skal afla umsagnar skóla eða annarrar stofnunar þar sem barn dvelur, heimilisaðstæður barns kannaðar og rætt við foreldra/forráðamenn. Leita skal eftir sjónarmiðum barns við könnun máls miðað við þroska þess og getu. Þá skal að jafnaði afla upplýsinga frá heilbrigðisyfirvöldum um heilsufar barnsins.

Sé rökstuddur grunur um að aðstæðum barns sé ábótavant eða þjóni það hagsmunum barns er heimilt að fara á annan stað en heimili barns, svo sem í dagvistun, leikskóla, skóla, félagsmiðstöð eða neyðarheimili til að tala við það í einrúmi eða til að fylgjast með hegðun þess.

Ef grunur er um að brotið hafi verið gegn barni á grundvelli alm. hegningarlaga nr. 19/1940, hefur starfsmaður, að höfðu samráði við forstöðumann barnaverndar, staðgengil eða sviðsstjóra velferðarsviðs, umboð til að óska eftir lögreglurannsókn og leggja fram kæru með eða án samþykkis forsjáraðila, enda leggur grunur á að velferð, lífi eða heilsu barns eða annarra sé stefnt í verulega hættu. Eftir atvikum skal haft samráð við og leita eftir samþykki forsjáraðila sem hefur barn í sinni umsjá. Einnig skal haft samráð við barn eftir atvikum.

Könnun máls skal ekki vera umfangsmeiri en nauðsyn krefur og henni hraðað sem kostur er. Þegar mál hefur verið nægilega kannað skal starfsmaður taka saman greinargerð þar sem lýst er niðurstöðum könnunar, tiltekið hveira úrbóta sé þörf og settar fram tillögur að heppilegum úrræðum ef því er að skipta. Ákvörðun um beitingu úrræða skal að jafnaði liggja fyrir innan þriggja mánaða og eigi síðar en fjórum mánuðum eftir að ákvörðun var tekin um að hefja könnun.

Starfsmaður skal gera grein fyrir niðurstöðu könnunar á meðferðarfundum og leggja fyrir fundinn tillögur sínar að næstu skrefum. Ákvörðun um beitingu úrræða og lokun máls er tekin fyrir á meðferðarfundum.

Starfsmenn skulu kynna fyrir foreldrum rétt þeirra til þess að kæra ákvörðun um að loka máli að könnun lokinni til úrskurðarnefndar velferðarmála sbr. 1. mgr. 23. gr. barnaverndarmála nr. 80/2002.

5.3.11. Áætlun um meðferð máls

Leiði könnun starfsmanns í ljós að aðbúnaði barns sé áfátt eða barn stefni heilsu sinni eða þroska í hættu með hegðun sinni og þörf er á beitingu úrræða samkvæmt barnaverndarlögum, skal starfsmaður, í samvinnu við foreldra/forsjáraðila gera skriflega áætlun um meðferð málsins. Hið sama á við um barn sem hefur náð 15 ára aldri. Áætlun skal miða að því að bæta aðbúnað eða hegðun

barns sem í hlut á og í áætlun skal koma fram hvaða úrræðum og aðgerðum skal beitt í þeim tilgangi. Í áætlun skal jafnframt koma fram hvað foreldrum barns beri að gera í þessu skyni og hvaða aðstoð þau fá. Skal áætlun markaður ákveðinn tími og mál endurskoðað með hliðsjón af því hvort markmiðum hafi verið náð.

Meta skal þörf á samstarfi við aðra aðila, sem vinna með málefni viðkomandi barns s.s. leikskóla, skóla og heilsugæslu, við gerð og framkvæmd áætlunar.

Starfsmenn skulu kynna fyrir foreldrum rétt þeirra til þess að kæra ákvörðun um að loka máli þegar áætlun rennur út til úrskurðarnefndar velferðarmála sbr. 2. mgr. 23. gr. barnaverndarmála nr. 80/2002.

5.3.12. Mál lagt fyrir barnaverndarnefnd

Ef ekki tekst samvinna um gerð eða framkvæmd áætlunar um beitingu úrræða skal starfsmaður að jafnaði semja einhliða áætlun um framvindu máls og leggja fyrir barnaverndarnefnd til ákvörðunar sbr. 23. gr. barnaverndarlaga nr. 80/2002.

Leggi starfsmaður mál fyrir nefndina skal það gert með skriflegri greinargerð þar sem fram koma ástæður fyrir íhlutun starfsmanns, atvik máls og annað sem máli kann að skipta.

Starfsmaður skal afhenda og kynna aðilum máls, greinagerðir og önnur gögn málsins með hæfilegum fyrirvara.

Starfsmaður getur ákveðið, telji hann það andstætt hagsmunum barns, að aðilar fái ekki að svo stöddu að kynna sér innihald tiltekinna gagna þar til barnaverndarnefnd hefur tekið endanlega ákvörðun þar að lútandi. Slík ákvörðun skal tekin fyrir á meðferðarfundi.

Leggja skal mál fyrir barnaverndarnefnd þegar kveða þarf upp úrskurði skv. barnaverndarlögum, taka ákvarðanir um málshöfðun skv. 28. og 29. gr., setja þarf fram körfu um sjálfræðissviptingu skv. 30. gr. og taka ákvörðun um að krefjast brottvikningar heimilismanns og nálgunarbanns skv. 37. gr.

Önnur mál sem leggja skal fyrir barnaverndarnefnd eru:

- a) Fósturmál, þegar barn fer í fóstur.
- b) Árlega er lagt fram yfirlit yfir börn í fóstur.
- c) Árlega er lagt fram yfirlit um fjölda barnaverndarmála.
- d) Umsagnir vegna ættleiðingarmála.
- e) Umsagnir vegna leyfis til að gerast fósturforeldrar.
- f) Mál sem hafa verið kærð fyrir hönd nefndarinnar.
- g) Önnur mál sem samþykkt er á meðferðarfundi að fari fyrir nefndina.
- h) Leyfi til stuðningsfjölskyldna, gegn saka- og læknisvottorði og umsögn barnaverndarstarfsmanna.

Starfsmaður skal vekja athygli foreldra/forsjáraðila á rétti þeirra til að mæta á fund nefndarinnar og tjá sig þar munnlega eða skriflega. Einnig ber starfsmanni að vekja athygli viðkomandi á rétti hans til lögmannsaðstoðar og mögulegra fjárhagsaðstoðar í því skyni sbr. 47. gr. barnaverndarlaga nr. 80/2002 og reglum velferðarsviðs Reykjanesbæjar um greiðslu lögmannskostnaðar í barnaverndarmálum.

5.3.13. Ákvarðanir barnaverndarnefndar

Starfsmaður skal, án ástæðulausrar tafar, tilkynna viðkomandi aðilum um bókanir, ákvarðanir og úrskurði barnaverndarnefndar með sannanlegum hætti. Jafnframt skal þá veita hlutaðeigandi aðila leiðbeiningar um kærueimildir þegar þær eru fyrir hendi, kærufresti svo og hvert beina skuli kærueimil, sbr. 40. gr. og 49. gr. barnaverndarlaga nr. 80/2002.

5.3.14. Úrræði gagnvart þeim sem starfa með börnum

Starfsmaður skal taka á móti ábendingum um að atferli manns, sem starfa sinna vegna hefur samskipti við börn, sé stórlega ábótavant sbr. 35. gr. bvl. og kanna mál í samræmi við ákvæði 21. gr. bvl. telji hann tilefni til. Ákvörðun um málsmeðferðina er tekin fyrir á móttöku- og greiningarfundi. Tilkynna skal viðkomandi starfsmanni ákvörðun um málsmeðferð og vinnuveitanda hans ef við á. Starfsmaður skal tilkynna um niðurstöðu könnunar til starfsmanns og vinnuveita hans og setja fram tillögur til úrbóta.

5.4. Ráðstöfun barns utan heimilis

5.4.1. Vistun utan heimilis

Áður en barni er ráðstafað utan heimilis skal reyna önnur vægari stuðningsúrræði nema ljóst þyki að þau komi ekki að gagni.

Liggja þarf fyrir samþykki foreldra/forsjáraðila barns svo og barns sem náð hefur 15 ára aldri, fyrir því að barnið verði vistað utan heimilis eða því ráðstafað í fóstur. Samþykkið skal vera skriflegt og undirritað í viðurvist tveggja aðila er votta að foreldrum/forsjáraðila eða barni hafi verið gerð full grein fyrir eðli og réttaráhrifum ráðstöfunarinnar. Skorti samþykki foreldra/forsjáraðila og/eða barns 15 ára og eldra skal málið lagt fyrir barnaverndarnefnd og skal þá barni og/eða talsmanni/lögmanni þess veitt færi á að tjá sig fyrir nefndinni. Hið sama gildir um foreldra/forsjáraðila og/eða lögmenn þeirra.

Starfsmaður skal leita umsagnar kynforeldris sem ekki fer með forsjá barns áður en barni er ráðstafað utan heimilis.

Starfsmaður skal aðstoða og undirbúa foreldra/forsjáraðila og barn undir væntanlega vistun eða fóstur. Skal starfsmaður semja skriflega áætlun um trygga umsjá barnsins. Í áætlun skal skilgreina hvers konar vistun er fyrirhuguð og hversu lengi, markmið með vistun, stuðning við barnið og aðra, auk annars sem máli skiptir.

5.4.2. Fóstur

Þegar fyrir liggur samþykki aðila eða úrskurður barnaverndarnefndar um fóstur barns sendir starfsmaður beiðni um fósturheimili til Barnaverndarstofu og velur fósturforeldra úr hópi þeirra sem eru á skrá í samráði við stofuna. Starfsmaður undirbýr barn undir viðskilnað við foreldra/forsjáraðila. Enn fremur skal starfsmaður veita fósturforeldrum stuðning og leiðbeiningar meðan á fóstri stendur eftir því sem ástæða þykir til.

Starfsmaður skal koma á fósturheimili a.m.k. einu sinni á ári. Í heimsóknnum sínum skal starfsmaður ræða annars vegar við fósturforeldra og hins vegar við barnið sjálft. Starfsmaður skal halda utan um öll afskipti hans af fósturmálum og eftirlit með fósturheimilum.

Starfsmaður skal gera skriflegan fóstursamning fyrir hönd barnaverndarnefndar við fósturforeldra. Fóstursamningur skal gerður á þar til gerð eyðublað og skulu koma fram þau atriði sem getið er í 68. gr. bvl. og annað sem máli kann að skipta. Starfsmaður sendir til Barnaverndarstofu tilkynningu um gerð fóstursamnings og lok fósturs. Starfsmaður tilkynnir einnig um gerð fóstursamnings til annarra opinberra aðila eftir því sem við á. Tilkynna skal um fóstur til barnaverndarnefndar.

Ef aðstæður fósturforeldra breytast á fósturtímanum svo sem vegna skilnaðar, andláts eða búferlaflutninga, skal starfsmaður kanna aðstæður með tillit til þess hvort endurnýja eða slíta skuli fóstursamningi í ljósi niðurstöðu könnunar.

Telji starfsmaður að fósturforeldri vanræki uppeldishlutverk sitt skal hann gera þær ráðstafanir, sem nauðsynlegar eru til verndar barni eða ungmenni. Ef um alvarlega vanrækslu er að ræða eða starfsmaður telur ástæðu til af öðrum orsökum skal hann kynna málið fyrir barnaverndarnefnd og Barnaverndarstofu.

Starfsmaður hefur frumkvæði að því að koma á samningi um umgengni barns við kynforeldra og aðra sem því eru nákomnir. Barnaverndarnefnd úrskurðar um ágreiningsefni er varða umgengni kynforeldra og annarra nákominna við barn, hvort sem það varðar rétt til umgengni, umfang umgengnisréttar eða framkvæmd.

5.4.3. Vistun á meðferðarheimili

Þegar fyrir liggur samþykki aðila eða úrskurður barnaverndarnefndar fyrir vistun barns á meðferðarheimili sendir starfsmaður umsókn til Barnaverndarstofu. Stofan metur og tekur ákvörðun í samráði við starfsmann nefndarinnar um vistun, þar á meðal hvaða heimili hentar barni best, hvenær vistun skuli hefjast og hvenær henni skuli ljúka.

Ef foreldrar hafa afsalað sér eða verið sviptir forsjá barns sem vistað er á heimili eða stofnun skv. 79 gr. bvl. og ekki er um að ræða umgengni þeirra við barnið, ber starfsmanni að finna barni stuðningsfjölskyldu ef vistun er ætlað að vara lengur en tvo mánuði.

Starfsmaður skal gera vistunarsamning og leitast við að ná samkomulagi við þá sem umgengni eiga að rækja að teknu tilliti til þeirra reglna sem gilda á viðkomandi heimili eða stofnun.

5.5. Umsagnir

5.5.1. Umsagnarmál

Sé óskað umsagnar vegna ættleiðinga skv. 16. gr. og 31. gr. ættleiðingarlaga nr. 130/1999 eða ákvæðum barnaverndarlaga, svo sem um hæfi verðandi fósturforeldra eða um leyfi til að reka stofnun eða heimili fyrir börn, skal starfsmaður annast könnun málsins.

Að lokinni könnun skal starfsmaður gera skriflega greinargerð þar sem fram kemur framkvæmd könnunar og helstu niðurstöður. Aðilum máls skal gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum við framkvæmd könnunar, greinargerð starfsmanns og önnur gögn málsins.

Þegar greinargerð starfsmanns og athugasemdir aðila liggja fyrir skal málið lagt fyrir barnaverndarnefnd. Aðilum skal jafnframt boðið að mæta á fund nefndarinnar til að gera frekari grein fyrir aðstæðum sínum eða sjónarmiðum.

5.6. Gildistaka

Reglur þessar (5.1 – 5.5) öðlast gildi við staðfestingu barnaverndarnefndar.

Samþykkt barnaverndarnefnd dags. 22. febrúar 2016

Samþykkt/kynnt bæjarstjórn dags. 2. mars 2016

Kynnt Barnaverndarstofu dags. 19. apríl 2016

5.7. Reglur um veitingu fjárstyrks til greiðslu lögmannsaðstoðar sbr. 47. gr. barnaverndarlaga nr. 80/2002 .

5.7.1. Fjárhagslegur stuðningur við málsmeðferð hjá barnaverndarnefnd Reykjanesbæjar

Barnaverndarnefnd Reykjanesbæjar veitir foreldrum eða öðrum forsjáraðilum barns og barni 15 ára eða eldra, sem er aðili máls, fjárstyrk til greiðslu lögmannsaðstoðar vegna málsmeðferðar fyrir nefndinni áður en barnaverndarnefnd kveður upp úrskurð sbr. 1. mgr. 47. gr. barnaverndarlaga nr. 80/2002.

Veittur er fjárstyrkur vegna fyrirtöku á fundi barnaverndarnefndar, þ.e. vinnuframlag til undirbúnings og mætingar á fundi nefndarinnar þegar til greina kemur að beita þvingunarúrræðum samkvæmt barnaverndarlögum nr. 80/2002.

Ekki er veittur styrkur vegna viðveru lögmanns á fundum með starfsmönnum nefndarinnar nema sérstaklega hafi verið óskað eftir viðveru lögmanns af hálfu starfsmanns.

5.7.2. Fjárhagslegur stuðningur við málsmeðferð hjá úrskurðarnefnd velferðarmála

Barnaverndarnefnd Reykjanesbæjar veitir jafnframt foreldrum eða öðrum forsjáraðilum barns og barni 15 ára eða eldra, sem er aðili máls, fjárstyrk til greiðslu lögmannskostnaðar fyrir úrskurðarnefnd velferðarmála, sbr. 2. mgr. 47. gr. barnaverndarlaga nr. 80/2002.

5.7.3. Skilyrði fyrir fjárhagslegum stuðningi

Fjárstyrkur til að greiða fyrir lögmannsaðstoð er háður því skilyrði að löglærður aðstoðarmaður hafi leyfi til að vera hæstaréttarlögmaður eða héraðsdómslögmaður sbr. lög nr. 77/1998 um lögmenn.

5.7.4. Réttindi við málsmeðferð

Foreldrar eða aðrir forsjáraðilar barns og barn 15 ára eða eldra, sem er aðili að máli, velja sér sjálfir lögmenn, sbr. 1. mgr. 46. gr. barnaverndarlaga nr. 80/2002.

5.7.5. Afgreiðsla umsókna

Forstöðumaður barnaverndar Reykjanesbæjar afgreiðir umsóknir um fjárstyrk til greiðslu lögmannsaðstoðar skv. 2. mgr. 47. gr. barnaverndarlaga nr. 80/2002. Umsókn um fjárstyrk vegna lögmannsaðstoðar skal vera skrifleg og undirrituð. Tímaskýrsla lögmanns skal fylgja með umsókn.

5.7.6. Umfang

Fjárhæð styrkjar skal metin með hliðsjón af eðli og umfang málsins. Taka skal tillit til efnahags umsækjanda þegar ákvörðun um fjárstyrk er tekin.

Greiðsla fyrir lögmannskostnað skv. reglum þessum skal miðast við tímagjald eins og það er ákv. af Dómstólaráði eða kr. 16.500.-, að hámarki 20 tímar.

Í þeim tilvikum sem lögmaður er búsettur utan Suðurnesja er heimilt að greiða akstur skv. km.gjaldi, eins og það er hjá ferðanefnd ríkisins hverju sinni, fyrir hverja ferð fram og til baka, þó að hámarki 100 km. Ekki er greitt tímagjald á þeim tíma sem ekið er.

Til viðbótar getur komið vinna í allt að 10 tíma ef máli er vísað til úrskurðarnefndar velferðarmála.

Sé mál það umfangsmikið að útlit sé fyrir að hámarks tímafjöldi sé ekki nægur, skal lögmaður gera skriflega grein fyrir því. Viðbótartímar eru ekki greiddir nema samþykki forstöðumanns barnaverndar liggja fyrir því.

Gert er ráð fyrir að viðkomandi sæki um gjafsókn ef mál fer fyrir dómstóla.

5.7.7. Málskot til úrskurðarnefndar velferðarmála

Ákvörðun um fjárhæð styrkjar er kæránleg til úrskurðarnefndar velferðarmála, sbr. 6. gr. barnaverndarlaga nr. 80/2002. Hægt er að skjóta til úrskurðarnefndar velferðarmála, innan fjögurra vikna frá því að viðkomandi var tilkynnt um úrskurð eða ákvörðun sbr. 1. mgr. 51. gr. barnaverndarlaga nr. 80/2002

5.7.8. Leiðbeiningaskylda

Reglur þessar skulu kynntar aðilum máls ef málefni þeirra sæta meðferð Barnaverndarnefndar Reykjanesbæjar og þeim lögmönnum sem taka að sér að aðstoða þá, sbr. 40. gr. og 47. gr. barnverndarlaga nr. 80/2002.

5.7.9. Gildistaka

Reglur þessar öðlast gildi við staðfestingu fjölskyldu- og félagsmálaráðs.

Samþykkt fjölskyldu- og félagsmálaráð dags. 11. maí 2015.

Samþykkt bæjarstjórn dags. 19. maí 2015.

Kynnt barnaverndarnefnd dags. 1. júní 2015.

5.8. Þjónusta við unglina

5.8.1. Forvarnarstarf

Stefnt skal að skipulögðu forvarnarstarfi í unglinaámálum sem miðar að því að beina athafnaþörf æskufólks á heillavænlegar brautir. Samstarf skal vera sem víðtækast við aðra þá aðila sem fara með málefni unglina, s.s. íþrótt- og æskulýðsfélög.

Lögð skal sérstök áhersla á stuðning og ráðgjöf við foreldra og unglina í vanda.

5.8.2. Persónulegir ráðgjafar

Unglingar sem eiga í alvarlegum félagslegum vanda skulu eiga kost á persónulegum ráðgjafa. Til grundvallar þarf að liggja fyrir mat frá sérfræðingi velferðarsviðs.

5.8.3. Sálfræðiaðstoð

Sálfræðiaðstoð skal veitt unglinum og foreldrum, þar sem það á við og skal mat sérfræðings hjá velferðarsviðs á þörf liggja til grundvallar.

Áhersla skal lögð á að aðstoða foreldra og unglina í samskiptum við stofnanir sem sinna málefnum barna og ungmenna.